

បន្ទាប់មកមេឃខ្មៅមីរ រកភ្លៀង ។ សម្លេងកូនៗតិ
ចម្ងាយ ។

-បង! សម្លេងផ្កាបូ?

-មិនមែនទេ! មានបង

-នេះជា សម្រែកសង្គ្រាម! សម្លេង កាណុង បាញ់ផ្ទោង
បំផ្លាញក្រុង បំផ្លាញជីវិតមនុស្សនានា។ ទិសដៅរបស់គេ គឺ
សំដៅទៅយកអំណាច នៅក្រុងភ្នំពេញ ។ តែមុននឹងទៅ
ដល់ភ្នំពេញ គេត្រូវកំទេចឱ្យអស់ជននានា រួចភូមិស្រុក
រួចខេត្តនានា ។ កំទេចឱ្យអស់ផ្ទះអ្នកក្រ ដុតភូមិឃ្នង ភូមិ
គ្រឹះ ព្រោះតែចង់បានអំណាច ។ នៅស្រុកគេ ក៏ដូច្នោះដែរ
កាល ពីជំនាន់ដើម ។ តែ ដល់ឥឡូវ ដើម្បី ចៀសវាងកុំឱ្យ
មានសង្គ្រាម បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិ អ្នកស្រុក ដែលគ្មានទាក់
ទាមរឿងនេះ គេបង្កើតឱ្យមានការបោះឆ្នោតឡើង ។

អូសម្លាញ់បងអើយ! សង្គ្រាមនៅមិនឆ្ងាយ ពីអង្គរ
ទេ ។ សង្គ្រាម នឹងរាលដាល មកដល់អង្គរ ថ្ងៃណាមួយ មិន
ខាន ។ ដីខ្មែរនឹងប្រឡាក់ ដោយឈាមខ្មែរ ។ ដីខ្មែរនឹង

ស្រោចស្រព ដោយទឹកភ្នែកស្រ្តីប្រជា វេទនារកទីបំផុត
គ្មាន ។

កូនរំសេវ កូនឈាម ទាមទារ ទាញវាសនាខ្មែរ ឱ្យ
រអិល បន្តិចម្តង ។ ធ្លាក់ក្នុងរណ្តៅអវចី ដុតសាសន៍ឯង
បំផ្លាញផ្ទះសំបែងឱ្យខូចជាដេរ ។

គ្មានអ្វីឃាត់ឃាំងបានឡើយ ព្រោះយើង គ្មានផ្លូវណា
ឱ្យប្រសើរ ជាជាងសម្លាប់គ្នា ដើម្បីអំណាច ។ នេះជាកម្ម
យើងទាំងអស់គ្នា?

នៅស្រុកគេ ដើម្បីចៀសវាង កាប់សម្លាប់គ្នា គេធ្វើ
ការបោះឆ្នោត រើសយកអ្នកខ្លាំងពូកែ អ្នកដែលមាន
សមត្ថភាពជាងគេ ដោះដូរផ្លាស់គ្នា ទៅតាមកាលៈទេសៈ ។

ការដែល ដណ្តើបអំណាច ដោយ កម្លាំង បាយ កម្លាំង
អាវុធ ពុំអាចឱ្យគេកាន់អំណាច យូរបានឡើយ ។ ហើយ
ដល់ពេលធ្លាក់ ត្រូវក្សិណក្ស័យ របស់ទ្រព្យត្រូវគេ រឹបយក
ប្រពន្ធកូនត្រូវគេ ធ្វើបាប... ឈាមសងឈាម គំនុំសងគំនុំ ។

បងអើយ! អូនភ័យព្រួយ ភ័យខ្លាច និងរងា កំព្រា
ចិត្តពន់ពេក ។

ទឹកភ្នែកឆេះ ហូរធ្លាក់ លើថ្ពាល់ដំផូរផង ។

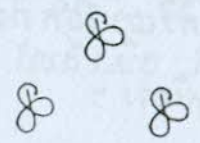
តើអូនមានរឿងអ្វី ធ្ងន់ក្នុងចិត្ត បានជាទឹកភ្នែក ស្រក់
ហូរច្រើនម៉្លោះ?

បងអើយ! អតីតកាល ណែនណាន់ តាន់តាប់ នៅក្នុង
បេះដូងអូន។ អូនចង់និទានរឿងអូន ឲ្យបងស្តាប់ មិនចាំបាច់
បងដណ្តឹងសួរទាន់ឡើយ។ តែរាល់ដង យើងខ្លះ ឱកាសល្អ ។
ណាមួយ អូនអៀនខ្មាស ហាក់ដូចជាហែកច្រូងឯង ។ តែអូន
ចង់ឲ្យបងស្គាល់ច្បាស់ នូវរឿងរ៉ាវ របស់អូន ចង់ឲ្យបង
ស្គាល់ច្បាស់ ពីអូនមុននឹងសំរេចចិត្ត កុំឲ្យស្តាយក្រោយ ។
ការខ្វះខាតរមែងតែមាន តែយើងជួយបង្រួបបង្រួម កាន់ដៃគ្នា
ទៅរកអនាគតភ្លឺស្វាង ។ អូនមិនមែនជាកូនគហបតី របស់
អ្វីមានប្រើមិនខ្លះនោះទេ ។ អូនមិនមែនជាអ្នកឆោតឆាយ
សប្បាយ រាល់ភាគីសប្បាយនឹងពន្លឺពេជ្រនឹងពន្លឺអគ្គិសនី ។
អូនធ្វើការហត់នឿយណាស់បងអើយ!

អូនស្គាល់ដៃម្យ៉ាងរៀល ទំរាំបានមួយរៀល។ ត្រូវ
ប្រឹងប្រែង ប្រឹងញញឹមទទួលភ្ញៀវ ពីព្រលឹមទល់ព្រលប់ ។
ញញឹមរហូត ដល់អ្នកខ្លះថា អូនប្រហែលជា មិនដែលកើត
ទុក្ខទេឬ?

ខេមរា ផ្អែកក្បាលលើស្មាឆេះ រួចបិទភ្នែក គ្មានគិតអ្វី
ទាំងអស់ ។ នាយបិតដកស្រូបក្លិន សក់ស្រស់ស្រី ក្រអូប
ឆ្មួលហឫទ័យ សាច់សល្អខ្លី គួរឲ្យបេតិ ហួសប្រមាណ ។
ខ្យល់ត្រសៀកបក់សក់ស្រស់ស្រី ក្រោមលើកក្រា ខេមរា ។
នេះហើយ ដែលគេហៅថា សុភមង្គល ។ គ្មានឋានសួគ៌
ឯណាទៀតទេ ។

សង្រួម ហាក់ដូចជានៅឆ្ងាយ ។ យើងភ្លេចនូវទុក្ខ
សោកទាំងពួង ។

ធនូលំរលំ ដំរិលរាយ

ទឹកភ្នែករហាម លើថ្ពាល់ស្រស់បំព្រង ឆើ ខំប្រមូល
កម្លាំងស្មារតី និទានរឿងរបស់ខ្លួន ។

ពុកខ្ញុំធ្វើជាទាហាន ក្នុងកងទ័ពខេមរភូមិន្ទ មានពាក់
សញ្ញា រូបហនុមាន បានសេចក្តីថា ក្លាហាន ចិត្តស្មោះ
ចំពោះជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ ។

នៅផ្ទះខ្ញុំ មានព្រះពុទ្ធរូប កន្សែងយន្ត ខ្សែចង្កេះ
ចង្កូមខ្លា ខ្នាយតាន់ ប្រទាលផ្សេងៗ ជួយថែរក្សា ការពារ
ជីវិត ការពារសត្រូវ គ្រប់ប្រភេទ កុំឱ្យមកបៀតបៀន
បានឡើយ ។

រាល់ថ្ងៃសីល ពុកតែងស្លៀកស ពាក់ស អង្គុយបត់
ជើង សូត្រធម្ម ។ ជាកិរិយា ផ្នែកពិទាហានជំនាន់នោះ ដែល
ខ្លះឱបដបស្រា និងស្រីបារ ។

ពុកបាន រួមធ្វើចំបាំងជាច្រើន តាំងពីទាមទារ ឯករាជ្យ
រហូតបានជោគជ័យ ពីបារាំង ។ រួចមក ពេលដែលបាន
ឯករាជ្យហើយ យួនពុំព្រមដកទ័ព ចេញពីក្រចេះ ស្ទឹង
ត្រែង ស្រែជេស ។ល។

ពុកដង្ហែ ព្រះមហាក្សត្រធ្វើបូជនីយកិច្ចដេញយួន អស់
ពីទឹកដីយើង ។ អស់ពីយួន សៀមចូលមកយកព្រះវិហារ
ទៀត ។ ពុកត្រៀមចាំ តទល់ទ័ពសៀមទៀត ការពារ
ទឹកដីខ្មែរ ។ រាល់ជនពុក អង់អាចក្លាហាន ទាញកន្សែងយន្ត
រុំកលោតលើឡានហ្ស៊ីប សំដៅសមរក្ខមិ ។ ភ័ក្ត្រញញឹម
សង្ឃឹមលើជ័យជំនះ ត្រូវ ដែលា ម៉ែ និងកូន ទៅការពារ
មាតភូមិ ។

លើខ្លួនពុកមានសន្ទុកស្នាម រហូស ។ សន្ទុក នីមួយៗ
ជារឿងសង្គ្រាម រវាងខ្មែរ និងប្រទេសជិតខាង ។

រាល់ជន ដែលពុក ទៅច្បាំង ខ្ញុំនិង ម៉ែ និង ប្អូន រស់
នៅដោយ គ្រៀមគ្រំ ។ លែងសើច លែងក្អាកក្អាយ ដូច
ពេលមុនទៀតហើយ ។

រង់ចាំ! រង់ចាំពុកមកវិញ!

បាត់ដំណឹងយូរ! ខ្ញុំយករូបថត ពុកមកដេកឱប ។ ពុក
ស្រឡាញ់លុយ? ស្រឡាញ់គ្រួសារ ឬស្រឡាញ់ជាតិ?

ថ្ងៃមួយ មុនរដ្ឋប្រហារបន្តិច ពុកបាននិយាយទៅកាន់
ម៉ែថា៖

ខ្ញុំអាច ច្បាំង និងខ្មាំង បរទេស ការពារ ទឹកដី ខ្មែរបាន
តែឱ្យខ្ញុំសម្លាប់ខ្មែរ ខ្ញុំធ្វើមិនរួចឡើយ ។ ណាមួយ ខ្ញុំបាន
ដឹកទឹកសម្បូរទៀតផង ។ ប្រហែលជាពុកមានលេចពូថា
ទាហានប្រុងក្បត់យកអំណាចក៏មិនដឹង ។

តែពុក ឥតមាននិយាយអ្វីឱ្យហួសពីនេះទៀតឡើយ ។

ខេមរា បន្ថែម! អ្នកដែលដឹកទឹកសម្បូរហើយក្បត់ អ្នក
នោះប្រព្រឹត្តនូវកំហុសត្រួតគ្នា ។

ថ្ងៃមួយ ពុកទឹកមុខស្រងូត ខុសពីធម្មតា ។ ពុកទាញ
កាំភ្លើងខ្លីមកសៀតចង្កេះ រួចឱបលាម៉ែជាចុងក្រោយ ។
ប្អូនខ្ញុំផ្សេងទៀត ឱបដើងឪពុក ដោយ គ្នា នៅក្នុង ពេក
ខ្លះផ្តាំឱ្យខ្ញុំទិញនំ ធ្វើវាផង ។

ពុក លើកកូនឱបនឹងដងទ្រូង ម្តងមួយ ។ សួរសំណេះ
សំណាល ពីនេះពីនោះ ។

ពុកឱបខ្ញុំ រួចផ្តាំថា ចូរកូនជួយមើលប្អូនតូចៗផង ជីវិត
ជាការតស៊ូ មិនស្រួល ដូចយើងនឹកស្មាននោះទេ ។ តម្លៃ
របស់យើង ជាពន្ធរបស់យើង ។ ពឹងផ្អែកលើគេ មិនអាច
រឹតថែរបានយូរឡើយ ។

ជាលើកដំបូង ហើយ ដែលខ្ញុំ ឃើញពុកស្រក់ទឹកភ្នែក
ពេលចេញទៅច្បាំង ។

ខ្ញុំតាមមើល ឡានហ្ស៊ីប ដែល ដឹកពុក ចេញទៅ រហូត
ដុំគុរនួយភ្នែក ។

ខ្ញុំបាត់ដំណឹង ពុកតាំងពីពេលនោះមក ។

ក្រោយមក រូបថតពុក ត្រូវម្តាយខ្ញុំយកទៅ ដាក់ជិត
ព្រះពុទ្ធរូប ហើយគាត់អុជធូបចូជា រាល់ថ្ងៃសីល ។

កូនមួយនៅក្នុងពោះម៉ាក់ម៉ាក់ឱ្យគេយកចេញ ព្រោះ
ពីថ្ងៃនេះទៅ យើងរស់នៅពុំដូចពេលមុនឡើយ ។ ជីវិត
យើងនឹងជួបនូវគ្រោះភ័យ ដូចបងប្អូនខ្មែរដទៃទៀត ។

ក្រោយពីពុកបាត់ខ្លួនមក ម្តាយខ្ញុំចាប់ឈឺខ្លួន ធ្វើការ
ពុំរួច ។

ឆេនី នាងយំ! ខ្ញុំធំជាងគេ ខំប្រឹងជ្រោលទូលគ្រួសារ ។
បងអើយ! ខ្លួននៅក្មេង ពេក ពុំសូវយល់ការរស់នៅ
ពុំដឹងបញ្ហាគ្រួសារ ពុំដឹងភារៈឪពុកម្តាយ ។ គ្រួសារខ្ញុំ
រលំ ។ បងប្អូន បែកខ្វែកគ្នា ទៅរស់នៅផ្ទះមីងមា ។ គេ
ជួយយក រក្សាចិញ្ចឹម ។

ឆេនី បន្ត! បងអើយ! អូនអភ័ព្វណាស់ ។ សង្រ្គាមទាម
ទារ ឈាមគ្រួសារ អូន បន្ទាប់ពីឪពុក ឥឡូវ ឪពុកមាទៀត
ហើយ ។ ថ្មីមីងខ្ញុំបាត់ខ្លួននៅ សមរក្សមី ឧត្តរមានជ័យ
ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ។

មីងតែលគោល ឥតមានកម្លាំងកំហែង នឹងប្រឹងរកស៊ី
តទៅទៀតទេ ។ គាត់បាន លក់កោដនីយដ្ឋានទៅ ឲ្យគេ
ហើយ ។

ជីវិតខ្ញុំ មិនដឹងជាយ៉ាងណាទេ?

ឧសស្រ្តាម! អ្នកប័តស្រូបឈាមខ្មែរ ។ អ្នកផ្តាច់ព្រលឹង
ជីវិតមនុស្សដែលខ្ញុំស្រឡាញ់ ។ អ្នកសាហាវណាស់! អ្នក
គ្មានធម៌មេត្តា! មិនគ្រាន់តែផ្តាច់ជីវិតមនុស្ស ដូចយមបាល
អ្នកបំផ្លាញ ផ្ទះសំបែង បំផ្លាញ ភូមិដ្ឋាន របស់របរ ឲ្យ
មនុស្សធ្លាក់ខ្លួន ចុះក្រ ឲ្យប្រទេស ហិនហោច ខ្មោចផ្សា
វេទនា ។

តើត្រូវតែធ្វើសង្រ្គាម ចៀសមិនរួច? គ្មានមធ្យោបាយ
ណា ក្រៅពីសម្លាប់ ស៊ីសាច់ហុតឈាមគ្នា? សង្រ្គាមមិន
តែឆ្កួតឆ្កួន តើអ្នកណាបានចំណេញច្រើនជាងគេ ពេលមាន
សង្រ្គាមម្តង? ខ្មែរជឿព្រះពុទ្ធសាសនា ពុំហ៊ានសម្លាប់ សត្វ
ទេ តែខ្មែរសម្លាប់គ្នាឯង ស្លាប់ច្រើនជាងបរទេស សម្លាប់
ទៅទៀត ។

នៅឯនាយជើងមេឃឆ្ងាយ ស្ករកាំភ្លើង ពួសន្ទាប់ ។
ខ្មែរថ្លង់សរសម្លាប់ខ្មែរ ។ ក្នុងមួយជំនាន់ៗ ខ្មែរស្គាល់
តែទឹកភ្នែក ព្រាត់ប្រាសគ្នា ។ ម្តងនេះ មិនដូចពេលមុនខ្មែរ
នឹងសៀមនោះទេ តែខ្មែរនឹងខ្មែរ ។

សង្គ្រាម
រវាងខ្មែរនិងសៀម
១១១១

ទេវី សួរ ! ហេតុដូចម្តេច បានជាខ្មែរ ចុះថយ បន្ទាប់
ពីអង្គរ មក?

ទេវតា - មិនមែន មកពីអង្គរទេ ។ ខ្លះថា ខ្មែរ បាក់កម្លាំង
មកពីសង្គ្រាម? តើប្រទេស បាម មានសង្គ្រាមទេ បាន
ជាបាក់រូបពីលើផែនដី?

នាជំនាន់ដើម ប្រទេសដែលរាប យកជ័យជំនះ លើ
សត្រូវបាន ត្រូវប្រកបនូវកត្តាបីយ៉ាង៖

- ព្រះអាទិទេព ឲ្យឈ្នះទើបឈ្នះបាន
- គុណសម្បត្តិ និងគុណធម្មនៃមេដឹកនាំ
- ប្រជាជន គាំទ្រ

ព្រះបាទត្រសក់ផ្អែម និងក្សត្រតាមក ខ្លះនូវវិជ្ជា មេដឹកនាំ
មិនមែន ជាមេដឹកនាំ និងមិនមែន ជាអាទិទេព មកចាប់
បដិសន្ធិ ធ្វើឲ្យខ្មែរ ខ្លះនូវជំនឿ លើមេរបស់ខ្លួន ។

ទេវតា បន្ត!

ស្តេចសៀមនិមួយៗ សុទ្ធតែជាព្រះអាទិទេព មកចាប់
បដិសន្ធិ ។

-ស្តេច ត្រៃលោក : អាទិទេព ១១ អង្គ មកចាប់បដិសន្ធិ
កើតជា ត្រៃលោក មួយអង្គឯង : ព្រះព្រហ្ម ព្រះនរាយ
ព្រះវិស្ណុ ព្រះឥន្ទ ព្រះពិរុណ ព្រះវាយោ ព្រះអគ្និ
ព្រះអាទិត្យ និងព្រះចន្ទ ។

ព្រះឥន្ទ ធិរាជា (១៣៧០-១៣៨៧) ព្រះឥន្ទ មកចាប់
បដិសន្ធិ ។

ព្រះរាមាសាន់ (១៣៨៨-១៣៩៥) ព្រះរាម មកចាប់
បដិសន្ធិ ។

ប្រទេសសៀមពីដើម ឈ្មោះថាណាមចៅ ។ នៅឆ្នាំ
១២៥៣ ទ័ពម៉ុងហ្គោល រាតត្បាតប្រទេសចិន និងរាជា

ណាចក្រណាងចៅ ដេញជំរុញ សៀម ឲ្យ រត់ចុះមក ខាង
ត្បូង (ខាងប្រទេសខ្មែរ) ។ កាលណោះយុទ្ធសាស្ត្រ ម៉ុងហ្គោល
មានប្រសិទ្ធិភាពណាស់ ច្បាំងឈ្នះប្រទេសនានា វាយឆ្ងាយ
រហូតដល់អឺរ៉ុប ដោយប្រើទ័ពសេះយ៉ាងលឿនរហ័ស ។

ទ័ពសៀម ដែលធ្លាប់ប៉ះទង្គិចនឹងទ័ពម៉ុងហ្គោល មាន
ការពិសោធន៍ និងស្គាល់នូវយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗ របៀបប្រើ
សេះក្នុងសង្គ្រាម ។

ខ្មែរនៅប្រើយុទ្ធសាស្ត្រ តាមរបៀបឆណ្យ ប្រើកង
ថ្មើរជើងច្រើន និងជំរិះជាជំនួយ ។

របៀបរៀបទ័ព រៀបកង ព្យុហយាត្រា ប្រើពេល
ច្រើន ។ ឯជំរិះទៀត មានគុណវិបត្តិខ្លាំង ដោយជំរិះខ្លាច
ភ្លើង ។ ពេលឃើញភ្លើងជំរិះបត់ក្បាល រត់ជាន់ទ័ពខ្លួនឯង ។
ហេតុដូចនេះ ហើយ បាន ជា យើង ឃើញ នៅ អឺរ៉ុប ពុំមាន
ប្រើជំរិះ ក្នុងសង្គ្រាមឡើយ ។ គេបានដឹកនាំជំរិះ យកមក
ពិសោធន៍ តែពុំមានប្រសិទ្ធិភាព ។

ទ័ពសេះលឿនជាងជំរិះ បាញ់ប្រាវៗ រួចជិះផាយ យ៉ាង
លឿន គេចបាត់ ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ សៀមមានតំរោងយូរអង្វែង ផែនការ
វាយយកស្រុកខ្មែរ ។ គេកសាងក្រុង និងមួយៗ សមស្រប
ទៅតាមផែនការសង្គ្រាម ។ ពីទីក្រុងមួយទៅក្រុងមួយ
ទៀត មិនត្រូវមាន ចម្ងាយលើពី ២ ថ្ងៃ បើគេធ្វើដំណើរ
តាមជើង ។ នេះសំរាប់ឲ្យកងទ័ពបានសំរាក មុននឹងធ្វើ
ដំណើរ តទៅមុខទៀត ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ សៀមប្រើល្បិច បំបាក់ស្មារតីខ្មែរ
ឲ្យជឿថា អង្គរជាគ្រោលគោព្រះឥន្ទ ។ ដោយស្តេចសៀម
ព្រះឥន្ទធិរាជា ជាព្រះឥន្ទមកចាប់កំណើត ឯខ្មែរជាអ្នក
ចាំចំការត្រសក់ ខុសគ្នាមេឃ និងដី ។ ធ្វើម្តេចឡើយ
នឹងលើកកាំបិត តតាំងច្បាំងនឹងព្រះឥន្ទឈ្នះ ។ បាញ់នោះ
ហៅមិនឮ !

ព្រះបាទត្រសក់ផ្អែម អ្នកចាំចំការត្រសក់ និងយាម
គ្រោលគោឲ្យស្តេចសៀម នេះបើបង្រួមសេចក្តីមក ។

ខេមរា បន្ត!

នៅ ឆ្នាំ១៦៨២ ស្តេចសៀម ឈ្មោះ រាមាកំហែង បាន
ទៅ ចង់មិត្តភាពជាមួយ ស្តេចចិន ។

រួចមក រាមាកំហែង បានជួបជាមួយ ព្រះមហា ខាន់
គូប៊ីឡែ (ស្តេចម៉ុងហ្គោល) នាឆ្នាំ១៦៧៤ ហើយឆ្នាំ១៧០០
រាមាកំហែង បានរំល ទៅម្តងទៀត ទៅជួបអធិរាជប្រទេស
ចិន ។

នៅ ឆ្នាំ១៦៣៨ មេទ័ពសៀម២ នាក់ (ប្រាហ្មង និងបង
យ៉ាងតៅ) ចុះសន្និសញ្ញា ជាបក្សសម្ព័ន្ធនឹងគ្នា ដេញខ្មែរ
ចេញពីសុខោទ័យ ។

ក្រោយមកបងយ៉ាងតៅ ឡើងសោយរាជ ដោយយក
ឈ្មោះថា ព្រះបាទស្រីឥន្ទ្រឌិត ហើយចាប់ដេញខ្មែរ និងមន
ចេញពីដីសៀម ។

នៅ ឆ្នាំ១៦៨៧ ស្តេចសៀម ប៊ីអង្គ ចុះសន្និសញ្ញា ជា
បក្សសម្ព័ន្ធនឹងគ្នា ៖

-រាមាកំហែង ស្តេចសុខោទ័យ ជាកូនយ៉ាងតៅ

-ម៉ាងវ៉ៃ ស្តេចនៅ ឈៀងវ៉ៃ

-ឡាំបួង ស្តេចនៅ ជាយ៉ៅ

ព្រះបាទរាមាកំហែង បានរើខ្លួនពីក្រោមការត្រួតត្រា
នៃប្រទេសខ្មែរ ។

យើងឃើញហើយ រាមាកំហែង បានធ្វើដំណើរ ទៅ
ប្រទេសចិន ទៅជួបព្រះខាន់គូប៊ីឡែ ទៅរៀន ទៅមើល
រចៀបរបបស្រុកគេ ។

ការចេះដឹងទាំងនេះ ជាកត្តាមួយ ធ្វើឱ្យប្រទេសសៀម
មានប្រៀបមកលើប្រទេសខ្មែរ ។

ត្រង់សំ! អង្គុយស្តាប់ ការបរិយាយរបស់ ឆេនី រួច
បន្ថែមថា៖

ពេលដែលលោកមានតារាងរបស់សកទូតចិនធ្វើទស្សនកិច្ច
នៅប្រទេសខ្មែរ នាឆ្នាំ១៦៧៦ លោកបានឃើញ ប្រទេស
ខ្មែរ ខ្ទេចខ្ទាំ ដោយមានសង្គ្រាម ជាមួយថៃ រួចមកម្តង
ហើយ ។

ចាប់ពីឆ្នាំ១៣៥២ រាជាធិបតី បាន ឲ្យកងទ័ពសៀម លុក
លុយប្រទេសខ្មែរ ឡោមព័ទ្ធ រាជធានីអង្គរ ហើយដណ្តើម
យកបាន នៅ ឆ្នាំ១៣៥៣ ។ សៀមចូន់យកអស់របស់មាន
ដំឡូងផ្សេងៗ តាំងពីរាជព្រះរាជទ្រព្យ ឡើងទៅ ។

សៀមដាក់ព្រះអង្គម្ចាស់សៀម បួយអង្គ ឲ្យត្រួតត្រា
ខ្មែរ រហូតដល់ឆ្នាំ១៣៥៧ ទើបខ្មែរ រើខ្លួនរួច ។

រាល់ដង ដែលសៀមដកទ័ពថយទៅ សៀមដុតបំផ្លាញ
អង្គរអស់ ។

ដល់ឆ្នាំ១៤៣១ សៀមវាយ លុកលុយ ចូលស្រុក ខ្មែរ
ម្តងទៀត ដុតកំទេច អង្គរ កាត់បែក កាត់ធានី កាត់ឫស
គាស់រំលើងឫស រុញផ្តួល មហារាជ្យខ្មែរ ឲ្យដួលផ្ទុះ ហារ
មាត់លែងរួច ។

ខ្មែរសំរេច បោះបង់អង្គរ ចោល ។ ខ្មែរចុះខ្សោយ
ជាលំដាប់ តរៀង រហូតមក ។

ច្រៀងបន្ត!

ស្តេចសៀម ដែលវាយ យកអង្គរ ជំនាន់នោះមាន
ឈ្មោះ ដូចតទៅ ៖

- ឆ្នាំ១៣៦៧ - ស្តេច អ៊ូ ប៊ុន - ព្រះវិស្ណុ មកចាប់កំណើត ៖
- ឆ្នាំ១៣៨៨-៨៩ - ស្តេចរាហ សាន់ - ព្រះរាម ចាប់ កំណើត
- ឆ្នាំ១៤៣១ - ស្តេចបរមរាជាទី២

មកដល់ត្រឹមនេះពុទ្ធសម្បជកណ្តឹងរោទិ៍ឡើង ។ នេតិភាវ
ស្ទុះទៅ បើកទ្វារ ឃើញឡូននិងមិត្តភក្តិជាច្រើន មកលេង ។

ឡូន ជាបងជីដូនមួយនេតិ ។ ឡូន ធ្វើការនៅប្រទេសខ្មែរ
មួយរយៈ ទើបបាន អាហាររូបករណ៍ មករៀន នៅស្រុក
បារាំង រហូតដល់បានសញ្ញាប័ត្រ ជាបណ្ឌិតខាងច្បាប់ ។ នៅ
ស្រុកបារាំង មានវិជ្ជាខ្លះ ពិបាករកការងារ ធ្វើណាស់
ព្រោះ បារាំង គេឥតត្រូវការ យើងទេ ។

- ជំរាបសួរ ច្រៀងបន្ត ជំរាបសួរ នេតិ ឡូននិយាយ ។
- ច្រៀងបន្ត បានជាស្រួលបួល ហើយឬនៅ?
- អរគុណច្រើន ខ្ញុំបានស្រួលខ្លះហើយ តែ ដោយជរា
ផង សុខភាព ក៏កាន់តែជាប់ទៅ ។

ប្រាប់សំ! កុំតែរបួសពុំងាយចាកចោលអង្គរឡើយ នេតិ
និយាយ!

ឡុនសួរ! ចុះ ប្រាប់សំ មក អ្នកណាទៅនៅជំនួស ទទួល
ថែរក្សាអង្គរ?

ប្រាប់សំ! ដកដង្ហើមធំ រួចពោលថា ពិបាកណាស់ មនុស្ស
ល្ងង់ខ្លា ចង់ដឹកនាំស្រុក ។ ថែតែរបស់ដែលមានរួចហើយ
ថែមិនកើតផង រួចអ្នកខ្លួនថា "មហាលោតផ្លោះ" មហា
អស្ចារ្យ។

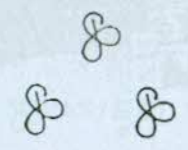
អ្នកដែលចង់ជួយមិនដឹងជាជួយដូចម្តេច បើខ្លួនចេះ អស់
ហើយ ខ្លួនគ្រាន់បើហើយ។

នេតិ និយាយ! ពេលដែលប្រាប់សំ មានគ្រោះថ្នាក់ បង
ខេមរា ទទួលមើលកិច្ចការជំនួស។

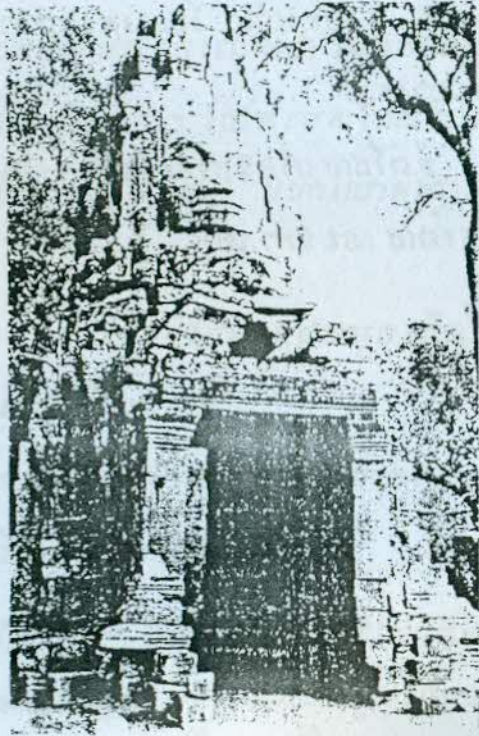
ខេមរា ជាកូនចិញ្ចឹម ប្រាប់សំ គាត់ស្រឡាញ់ដូចកូនបង្កើត
អញ្ចឹង។ បងខេមរាជាអ្នកស្រឡាញ់អង្គរ មួយដែរ គាត់អង្គុយ
ធ្លាក់ថ្ម ដែលបាក់ថែកឱ្យល្អដូចដើម ។ សម្តី ក៏ពិរោះ ចិត្ត
ទូលាយ អត់ធ្មត់ និងកំដៅ ថ្ងៃ ឬភ្លៀងផ្កុរ ឈររំពឹងគិត

ធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យអង្គរ រស់ឡើងវិញ ។ តែអង្គរ ត្រូវខ្មែរ
សម្លាប់ បោះបង់ចោលម្តងទៀត ។ អង្គរ ជាកន្លែងប្រមូល
ផ្តុំនៃ អ្នកចំណាន។ ក្នុងរាជាណាចក្រ ពួកដៃគ្នា កសាង
សមិទ្ធិ ដ៏ស្តុកស្តែង ។ នេះហើយ ដែលគេហៅថា មហាលោត
ផ្លោះ មហាអស្ចារ្យ ។

ប្រាប់សំ! ខ្ញុំពុំដែលមានឱកាសនិទាន រឿងខេមរាឱ្យអ្នក
ស្តាប់ទេ តែពេលនេះ ឱកាសល្អ ខ្ញុំនឹងនិទាន រឿងខ្ញុំ និង
រឿង ខេមរា។

ប្រវត្តិ
ព្រះវិហារ
័័័

ឪពុកខ្ញុំ ជាអ្នកបច្ចេកទេស ខាងដាំកៅស៊ូ ។ គ្រូសារខ្ញុំ បងប្អូន ជាច្រើន និងបុរាណវិទូ ផ្សេងទៀត
និទាន! គ្រូសារខ្ញុំ បងប្អូន ជាច្រើន និងបុរាណវិទូ ផ្សេងទៀត

បាកចេញ ពិភពផងដែរ " ម៉ារស៊ី " ឆ្ពោះមកព្រៃនគរ នាឆ្នាំ
១៩៣៩ ។ ៣០ថ្ងៃ ទើបមកដល់ បើតាមយន្តហោះ ៥ថ្ងៃ តែ
ប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បីដាំត្រូវកាប់គាស់ព្រៃ ឆាយដី ។ ពីដើមស្រុកខ្មែរ
ដើមឈើធំៗ ហើយ សម្ភារៈ តុំសម្បូរណាទៀត ។ ណាមួយ
ជម្ងឺគ្រុនចាញ់ និងជម្ងឺផ្សេងៗទៀត ពស់ចឹក ខ្វាស៊ី... បុរាណវិទូ
ត្រូវការកម្លាំងមកជួយធ្វើការ ។

បុរាណវិទូទៅចាប់យួន ពីស្រុកយួន យកមកធ្វើការ នៅ
ស្រុកខ្មែរ ។ ហេតុនេះហើយ បានជា មានយួន ជាច្រើន
នៅស្រុកខ្មែរ ជាពិសេសយួនហ្វូ ។ គេសំគាល់ ពួកនេះ
ដោយមានធ្មេញខ្មៅ ។

ឡូ ឡូ ទៅ គ្រូសារ! គេចាប់មនុស្ស ដូចម្តេចទៅ
ចាប់ដូចប្រមាត់ប្រមង់ ហ្នឹងមួយៗ?

- មិនដូចនេះទេ គ្រូសារ ឆ្លើយ ។

គេជ្រើសរើសថ្ងៃ យកថ្ងៃបុណ្យ ។ យករដូវណា
ពេលដែលមនុស្សទំនេរប្រើន ជាពិសេស ក្រោយពីពេល
ច្រូតកាត់ហើយ ។

បារាំងយកកុប៉ាល់ធំ ទៅចតនៅជិតប្រាំងមួយ រួច
បើកឱ្យមនុស្សម្នាឡើងលើកុប៉ាល់ ។ ពេលយប់
មានភ្លើងភ្លាត់ មានទឹកជីក និងអំណោយផ្សេងទៀត ។

ដំណឹងនេះ ឮពីមាត់មួយទៅមួយ ពីដើមភូមិដល់ចុង
ភូមិ ។ យួនកាន់តែប្រើនឡើងៗ នាំគ្នាមកមើល ល្ងាច
ស្តាប់ភ្លើងលើកុប៉ាល់ ។

នៅថ្ងៃទីបី មនុស្សកាន់តែប្រើនឡើងទៀត ។ យួនភ្នឹក
ភ្លេចខ្លួន ជក់និងល្បែងកំសាន្តផ្សេងៗ ពេលនោះបារាំង
ចាប់ស្រាយពួរ បណ្តែត កុប៉ាល់ ឱ្យទៅដល់កណ្តាលទន្លេ
រួចបារាំងចាប់ដាក់ខ្លោះ មនុស្សណាមានកម្លាំង កំហែង
អាចធ្វើការ កាប់តាស់ព្រៃបាន ។ មនុស្សចាស់ដែល
ពុំអាចធ្វើការបាន ត្រូវលើកធារាចេញក្នុងទឹក យួនណា
ហ៊ានតែដៃត្រូវគេសម្លាប់ចោល ។ យួនទាំងនេះត្រូវដឹក

យកមកស្រុកខ្មែរ ធ្វើការឱ្យបារាំង ។ នៅកន្លែងណា ត្រូវ
នៅកន្លែងនោះ យួនទាំងនេះ គ្មានសិទ្ធិ អំណាច និង
ជួរទីលំនៅឡើយ << ធ្វើការស៊ីដេក រួចស៊ីដេកធ្វើការ >>
នេះជាជីវិតនៃតួលីចំការកៅស៊ូ ។

ដើមកៅស៊ូ ខ្លះឱ្យឈ្មោះថា << រុក្ខា ស្រក់ទឹកភ្នែក >>
ព្រោះដីរ ចេញពីដើមឈើស្រក់តក់ៗ ដូចទឹកភ្នែក ហូរ
ព្រោះអាណិតដល់តួលី ។ ឯម្ចាស់ចំការ ប្រមូលលុយ រស់
នៅដោយក្តីរីករាយ ។ ដល់វ័យសិក្សា ឪពុកយកទៅ
ឱ្យរៀនសាលានៅឯព្រៃឥតរ ។ ក្នុងពេញពុំទាន់មានសាលា
នៅឡើយ ។

ឱ! កម្ពុជាដ៏ល្អ សំរាប់គ្រួសារខ្ញុំ និងសំរាប់ខ្លួនខ្ញុំ ខ្ញុំ
ពុំភ្លេចគុណអ្នកឡើយ ។ ខ្ញុំនឹងតបស្នងសេចក្តីគុណអ្នក រាល់
ឱកាសដែលខ្ញុំមាន ។

បារាំងផ្សេងទៀត ធ្លៀតប្រើអំណាច កៀបសង្កត់ បង្កត់
ម្ចាស់ស្រុក ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ទាត់ធាត់វាយដំខ្មែរ ជាការ
កំសាន្ត ។

បារាំងរស់នៅ ដោយសាន្តត្រាណ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៣៧
ទើបមានការរំជើបបះបោរ។

មតិបារាំង ជំនាន់នោះ ជឿជាក់ថា៖ គ្មានកំឡាំងណា
អាចវាយប្រហារបារាំងបានឡើយ។

បារាំងតែងបទ និងនាំគ្នាច្រៀង៖

" Maton ki ki..."

គុណកិច្ច ក្រុងដ៏ល្អនៃខ្ញុំអើយ!

តែព្យុះសង្ឃ្រា នៅមិនឆ្ងាយឡើយ ។ ផ្ទុកបន្ទោរ
សញ្ញា ពិទិស ខាង កើត ប្រាប់ថា ចលនា តស៊ូ ទាមទារ
ឯករាជ្យ ចាប់ បដិសន្ធិ ហើយ ។ ហ្វាស៊ីស្ត ហ្វាស៊ី គេ
ទាមទារ របស់ របរ គេវិញ ហើយ ។ បូកក្រអឺត ក្រទេម
របស់យើង ត្រូវ គេកាច់បំបាក់វិញម្តងហើយ ។

ឆេវី នាងនិយាយ ម្តងពេល ដែល ម្រង់សំរេច លប់ ។ ខ្ញុំបាន
ជួប គ្រួសារយួន ម្នាក់និយាយ ថា គាត់ ជាទាហាន បារាំង
ពីដើមធ្លាប់ធ្វើសង្គ្រាមនៅ ខៀន បៀន ភូ ។

ម្រង់សំរេច និងទាន ! ខៀន បៀន ភូ ជាគន្ធាតុ វាលមួយ ដ៏ធំ
ហ៊ុមព័ទ្ធជុំវិញដោយភ្នំ ។

បារាំងយល់ថា ទីនេះ ជាបន្ទាយ ដ៏ល្អ សំរាប់ បារាំង
ហ៊ុមព័ទ្ធជុំវិញ ដោយភ្នំ ជាកំពែង ការពារ ជ័រដំបៅ ។ តែការ
យល់នេះ បែរជាខុសស្រឡះទៅវិញ ព្រោះយួន ធ្វើពលិកម្ម
ដ៏មហិមា ដឹកទាញ អូសឡើង លើកំពូលភ្នំ កាណុងធំៗ
រួចបាញ់ផ្តុំកំ ចុះក្រោម ទៅ លើបន្ទាយបារាំង ។ ឯកុប៉ាល់
ហោះដែល បំរុងជួយ ក៏ត្រូវយួនបាញ់ពីលើភ្នំ ធ្វើឱ្យអាក់
យ៉ាងដំណើរ ។

ខៀន បៀន ភូ ទម្លាក់រាវុធ បារាំងចុះបាញ់យួន ។ នៅ
ឆ្នាំ១៩៥៤ ថ្ងៃ២០ ខែ៧ សន្និសីទ ទីក្រុងហ្សឺណែវ ចែកទឹក
ដីវៀតណាម ជាពីរ ។

ឡូឡា ឱ្យយោបល់ ! មិនមែន តែបារាំង ទេ ដែលចង់
គ្រប់គ្រង ឥណ្ឌូចិន មានជប៉ុន ទៀត ។ ម្រង់សំរេច មានដឹងខ្លះទេ
ពេលដែលជប៉ុន ចាប់បារាំងនៅ ឥណ្ឌូចិន គេថា ក្នុងតែបី
ថ្ងៃ តែប៉ុណ្ណោះ បារាំងចុះបាញ់ ។

ប្រុងសំ! ឯក់ក្បាល ។

ខ្ញុំនឹងនិទានឱ្យអ្នកស្តាប់ ។ គឺចាប់ពីពេលនោះហើយ
ដែលខ្ញុំចង់ មិត្តភាព ជាមួយ គ្រួសារ ខ្មែរម្នាក់ រហូតដល់
ពេលឥឡូវ គឺគ្រួសារខេត្ត នេះឯង ។

ជប៉ុនតាំងទីតាំងដំបូងនៅ ហៃហ្សុន ឡៅកាយ និងឡាំង
សុន ក្រោមបញ្ជាការ ឧត្តមសេនីយម្នាក់ឈ្មោះនិស៊ីហារ៉ា (
Ni shi hara) នៅ ថ្ងៃ ៧/៤/៤៥ ពេល ល្ងាច ជប៉ុន ចាប់
បារាំង ជកអារុធ អស់ ក្នុងរយៈ តែ ២ ឬ ៣ ម៉ោង ប៉ុណ្ណោះ
មិនមែនបីថ្ងៃនោះទេ ។

អូនិក ក្នុងចិត្ត! នេះបានសមមុខបារាំង ក្រអឺតក្រទម
គងអន្ទាក់ខ្លា ប៉ះចំគេខ្លាំងដែរ បារាំងក្នុងរយៈ បីម៉ោង ។
ខ្ញុំនៅចាំកាលណោះចាស់ៗនិទានថា ឃើញបារាំងដែលរត់
រួចខ្លួន ពីជប៉ុនចាប់ ស៊ីបាយជ្រូក ព្រោះឃ្មានពេក ។

ប្រុងសំ! បន្ត! ពេលនោះ គ្រួសារខ្ញុំ គេចផុតពី ជប៉ុន
រត់ពួន នៅ ក្នុងព្រៃជិត ខ្ទមមួយ មានដំណាំ បន្លែព័ទ្ធជុំវិញ ។
ម្ចាស់ផ្ទះគួរសមពន់ ពេកក្រៃ ទទួលខ្លួនលាក់បំពួនគ្រួសារ

ខ្ញុំ នៅក្នុងគុម្ពចេក ។ អ្នកដឹងហើយ ច្បាប់ជំនាន់នោះ បើ
យើងលាក់បំពួនសត្រូវជប៉ុនមុខជាសម្លាប់ចោលមិនខាន ។

ម្ចាស់ផ្ទះជប៉ុនបន្តិច ហើយមានជម្ងឺទៀត រស់នៅជាមួយ
ចៅប្រុសម្នាក់អាយុប្រហែល៥ឆ្នាំ ។ ចៅនោះហើយជាអ្នក
នាំចំណីអាហារ ផ្សេងៗ ចិញ្ចឹមគ្រួសារខ្ញុំ ។ កុមារនោះ គឺ
ខេត្ត នោះឯង ។

ឆេនីនាងសួរ! ចុះឪពុក បងខេត្ត នៅ ឯណា?

ជន ចាស់ជរា ជាជីដូន មិនមែនម្តាយខេត្តនោះទេ ។
ម្តាយខេត្ត ស្លាប់ តាំងពី ខេត្ត ទើបនឹងកើត ម៉ែ ។ ឪពុក
ខេត្ត ត្រូវបារាំង ចាប់ខ្លួន បំរុងនឹងបញ្ជូនទៅកោះត្រឡាច
ព្រោះពូកគង់ជាមេខ្មែរឥស្សរៈ នៅម៉ុងខាងមេមត់ ។

អូន សួរ! ប្រុងសំ! អ្នករស់នៅ លាក់បំពួនខ្លួន ប៉ុន្មាន ថ្ងៃ
ដែរ ។

ប្រុងសំ! ឆ្លើយ! ច្រើនខែ ដែរ ។ យើងខ្ញុំរង់ចាំ រហូតដល់
ជប៉ុនចុះចាញ់ ដោយអាមេរិកទម្លាក់ គ្រាប់បែកបរមាណូ

នៅលើក្រុង ហ៊ីរ៉ូស៊ីម៉ា និងណាហ្គាសាគី ថ្ងៃ៦ និងថ្ងៃ៧ ខែ៨
ឆ្នាំ១៩៤៥ ។

ជប៉ុនចុះចាញ់ នៅថ្ងៃ២៧/៨/៤៥។ ពេលនោះ នៅស្រុក
ខ្មែរ មាននាយករដ្ឋមន្ត្រី សឹងខុតសាង ចូលដៃជាមួយជប៉ុន ។
ដល់ជប៉ុនចុះចាញ់ បារាំងចាប់ សឹងខុតសាង ដាក់ពន្ធនាគារ ។

ឡូចបន្ត! រឿងនេះ ប្លែកណាស់ ឪពុក ខេមរា ត្រូវបារាំង
ចាប់ធ្វើបាប បំរុងនឹងបញ្ជូនទៅកោះត្រឡាច ឯជីដូនខេមរា
យកខ្លួន ជួយយកអាសារបារាំង មិនខ្លាចស្លាប់។

ត្រង់សំបេន្ត! ឲ្យតែបារាំងមិនបែន សុទ្ធតែ អាក្រក់ទាំង
អស់នោះទេ។ ឲ្យតែបារាំងមិនបែនជាអ្នកជិះជាន់ រឹបអូស
យកសម្បត្តិទ្រព្យ ពីប្រទេសចំណុះនោះឡើយ។

តូ គង់ ឪពុក ខេមរា ជាអ្នកស្នេហាជាតិ ។ បំណងរបស់
គាត់ គឺទាមទារឯករាជ្យ ។ ចំពោះខ្ញុំ ជាការទាមទារដ៏
ត្រឹមត្រូវ តែចំពោះប្រយោជន៍ប្រទេសបារាំងវិញ បារាំង
ត្រូវចាត់តូ គង់ ជាសត្រូវ និងប្រយោជន៍គេ គេត្រូវតែយក
ចេញ ឲ្យឆ្ងាយ ។ យ៉ាងណាបិតា ខ្មែរនិងខ្មែរ ក៏ពុំយល់ពុំ

ដូចគ្នាដែរ ខ្លះចូលដៃចូលជើង ជាមួយបារាំង ខ្លះច្បាំង
ប្រឆាំងនឹងបារាំង ។ តូ គង់ប្រហែលជា មានពេលខ្លះ ច្បាំង
នឹងឪពុក ខេមរា ក៏មិនដឹង? ឪពុកនិងឪពុកច្បាំងប្រហារគ្នា
ឯកូនកំព្រាស្នេហាគ្នា សាងជីវិតថ្មី លើគំនរ បាក់បែកនៃ
គម្ពីរអភិព្វ ។

ពលនាខ្មែរ
ទាមទារឯករាជ្យ

ពេលនោះ មិនមែន មានតែ ប្រទេសខ្មែរ មួយទេ ដែលមានចលនា បះបោរ ទាមទារ ឯករាជ្យ ។ ប្រទេស នានា ផ្សេងទៀត ដែលនៅក្រោម អាណានិគម បារាំង អាហ្វ្រិក អាហ្វិក អាស៊ី ដុំសដុំល ទាមទារ ឯករាជ្យ ។

នៅស្រុកខ្មែរមាន ចលនាខ្មែរឥស្សរៈ កើតឡើងនៅ ឆ្នាំ១៩៤៧ ដោយ លោក ស៊ី ហេង ។ ឆ្នាំ១៩៥០ ចលនា នេះ ដឹកនាំដោយ សីនឌុកមិញ ។ ក្រោយមកចលនានេះ ចែកជាពីរ មួយចូលជាមួយ សៀម ដឹកនាំដោយ សីនឌុក មិញ មានឈ្មោះថាខ្មែរសេរី ។ មួយ ទៀតចូលជាមួយ យួន ដឹកនាំដោយ សីនឌុកមិញ។

នៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ផ្នែកខាងកើត ទន្លេមេគុណ ខ្មែរឥស្សរៈ ដឹកនាំដោយ ពូ គង់ ឌីពុក ខេមរ ។

ពូ គង់ មានជំនួយម្នាក់ឈ្មោះ គង បែកតំនិត យកចលនា ខ្មែរឥស្សរៈ ចូរយករបស់របរ ដែលខ្លួនរឹបបាន យកទៅ លក់ យកលុយចែកចាយ ភ្នំភ្លា ។

ពូ គង់ និយាយ ថា ៖ យើង មិនត្រូវធ្វើដូចនេះ ឡើយ ។ យើងមិនត្រូវលក់របស់ទាំងនេះយកលុយទេ ត្រូវតែចែក របស់នេះដល់អ្នកស្រុក អ្នកស្រែ ឱ្យសប្បាយចិត្ត ។ អ្នក ស្រុកនឹងនាំគ្នាគាំទ្រ យើងទៅថ្ងៃក្រោយទៀត ។ ចលនា យើង ខ្មែរឥស្សរៈ ជាចលនា ស្នេហាជាតិ មិនមែនជា ចោរចូរ ឥតមានមនសិការ នោះឡើយ ។ អ្វីដែលយើង ចង់បាន គឺឱ្យបារាំង ចាកចេញ ពីទឹកដី យើងក្នុងពេល ឆាប់ៗនេះ ។ ខ្ញុំគ្មានចេតនា នឹងសម្លាប់បារាំងសោះឡើយ ខ្ញុំពុំចង់មានកម្មពៀរ វេរានឹងគ្នា ប្រពាក់វាករិន ដល់ជាតិ ក្រោយៗទៀត ។

តែគងពុំព្រមស្តាប់ យករបស់ដែលរឹបបាន ពីក្បួនរបស់
យន្តបារាំង ដឹកស្បៀង ទៅលក់ ស៊ីបាយដឹកស្រា ។ អ្នក
ទាំងពីរ ចាប់មានការរកាំរកូស រវាងគ្នាបន្តិចម្តងៗ ។

ថ្ងៃមួយ គងនឹកក្បត់ លួចឱ្យពតមានដល់ទាហានបារាំង
ថា ពូ គង់ ប្រុងវាយស្នាក់ឡាន ដឹកស្បៀងទាហាន នៅមុំ
ប្រធាតុជិតកណ្តាលជ្រំ ។

ពេលនោះ នាងស៊ីនុង ប្រពន្ធ ពូ គង់ មានផ្ទៃពោះ ជិត
គ្រប់ខែ ។ នាងទៅដងទឹក នៅក្នុងបឹង ។ ពេលព្រលឹម
ស្រាងៗ កាំរស្មីនៃព្រះអាទិត្យ ក្រហមឆ្កៅ ជះរស្មីចូល
ទៅក្នុងបឹង ដូចឈាម ។

ស៊ីនុងយកដៃ អង្អែល ផ្ទៃពោះស្រដីថា៖

កូនមាសម្តាយ! ឪពុកនិងម្តាយ កូនឯង តស៊ូ យូរអង្វែង
គ្មានថ្ងៃណាសប្បាយរីករាយ បន្តិចឡើយ ។ រស់ដោយភិត
ភ័យ ដូចម្រឹតិ ត្រូវព្រានទន្រ្ទាន រានរក ឥតជំរក រងា តោក
យ៉ាក ដេកមិនផ្អែត ស៊ីពុំឆ្ងាញ់ ព្រាត់បង់ប្អូន នេះ ព្រោះ
ចង់បានសេរីភាព ចង់បានឯករាជ្យ ពីបារាំង នេះគឺសំរាប់

ដល់ឯង ដល់ខ្មែរទូទៅ តទៅថ្ងៃមុខ រស់នៅឱ្យបានរុង
រឿង សម្បូណ៌សប្បាយ ។ ព្រោះយើង ជាម្ចាស់នៃស្រុក
យើង យើងនាំគ្នា កសាងស្រុក ទៅតាមលំនាំគំនិត ដែល
យើងចង់បានទាំងអស់គ្នា ។

ម្តាយសង្ឃឹមថា អ្នកដឹកនាំប្រទេសទៅថ្ងៃក្រោយ មិន
ភ្លេចឡើយ នូវ ញើសឈាមនៃអ្នកតស៊ូ ពេលនេះ ។

និយាយមិនទាន់ចប់ផង គ្រាប់កាំភ្លើងមួយគ្រាប់ រត់
បាញ់ម្ល៉េះ ដើមទ្រូង ស៊ីនុង រមៀល ធ្លាក់ក្នុងបឹង ។ ឈាមហូរ
ចូលបឹងក្រហម ផ្អិនឆ្កៅ ។

ពូ គង់ រត់មក លើក ប៉ែតកង ប្រពន្ធ ដៃស្តាំ កាន់ កាំភ្លើង
ដៃឆ្វេង វែកសក់ មើលមុខប្រពន្ធ ដែលឈឺចាប់នឹងរបួស
ហួស ពីការទ្រាំបាន ។ ទឹកភ្នែក ស៊ីនុង ហូរ លាយ ជាមួយ
ឈាម ។

ប្តីសម្លាញ់ អូនអើយ ! ថ្ងៃនេះ ជាអវសាននៃជីវិត អូន
ហើយ ។ បង! មើលព្រះអាទិត្យចាប់រះ ព្រលឹងអូន នឹងលា

បាកទឹកដីខ្មែរ ទឹកដីជាទីស្រឡាញ់ ។ អ្នក មិន ទាន់ស្គាល់
នូវឯករាជ្យ នៅឡើយទេ ។ ផ្លូវ នៅឆ្ងាយ ទៀត ។

ប្តីសម្លាញ់! ទុកអូនម្នាក់ឯងចុះ! បងរត់យក អាយុ សិន
ទៅ! បន្តការតស៊ូទៀត សំរាប់អនាគតប្រទេសយើង!

ពេលនោះ សម្លេងកូនង៉ា ចាប់ស្រែកឡើង ។ ភ័យសម្លេង
ខេមរា ដែលបានឃើញពន្លឺថ្ងៃ ។ ខេមរា ពុំបានឃើញឈាម
ម្តាយហូរចូលក្នុងបីដទេ ហើយក៏ពុំបានឮសូរ សម្លេងចុក
ចាប់ម្តាយដែរ ។

ពូ គង់ លើកកូន ដាក់ជិត ដៃស៊ីនុង ។ នាង ខំប្រឹងអង្រែល
កូន រួចខំញញឹម ។

ឪពុកប្រុស ម្តាយជ្រើស រើសផ្លូវ ស្នេហាជាតិ ផ្លូវនៃអ្នក
ក្លាហាន ។ តែជីវិតជួបគ្រោះ អាសន្ន មិនមែនជាផ្លូវ សម្លៀក
សុខនោះឡើយ ។

ពេលនោះ នាយគងមកដល់ល្មម មានទាំងទាហានបារាំង
នៅពីក្រោយ ។

ពូ គង់យល់ថា គងក្បត់គ្នាឯង ហើយ ។

ពូ គង់ យកដៃបិទភ្នែក ស៊ីនុងកុំឱ្យនាងឃើញ"មនុស្ស ពាក្យ"
តែស៊ីនុងបានចូលមរណភាពមុននេះបន្តិច ។

- "ព្រោកឡើង! ទម្លាក់ពេទ្យុះ" គង ស្រែក តំរាម ពូ គង់ ។

ពូ គង់ដាក់កាំភ្លើងចុះ ដៃបិទកូនខ្ចី ។

- អញសម្លាប់ឯងឱ្យ អស់មួយពូជ គងនិយាយ ! អញនឹង
ក្លាយទៅជាអ្នកមានបួយ អញលក់របស់ដែលចូន់ពីបារាំង
បាន ។ នេះហើយជាផ្លូវដ៏ល្អ សំរាប់គ្រួសារអញ ។

គងបាញ់ពូ គង់ មួយគ្រាប់ដួលដេកជិតប្រពន្ធ ។

ទាហានបារាំង មកដល់ល្មម ពេលដែលគង ភ្លើងកាំភ្លើង
បំរុងនឹងសម្លាប់កូនខ្ចីទៀត តែបារាំងរុញកាំភ្លើងឆាក ចេញ
ហើយរុញគងទៅមុខទៀតដេញរាវរកពួកឥស្សរៈ ។ ទារក
នេះគឺខេមរា នោះឯង ។ នេះជាប្រវត្តិរបស់ ខេមរា ។

ឆេនីស្ករ! បងខេមរា កំព្រាឥតមានឪពុកម្តាយ ពីត្រឹម

ពេលនោះមក? ម្តេចបានជួបជីដូន?

ត្រង់សំរេ បន្ត! ពូ គង់ រឿងស្រី ត្រូវទាហានបារាំងចាប់បាន ។
ឯខេមរាត្រូវ គេ បោះ ចោល នៅ ក្នុងព្រៃ ម្នាក់ ឯង នៅ ជិត
សពម្តាយ ។

ក្រោយមក ក្រោយពី ដឹង ថា ទាហាន បារាំង ដក ថយ
វិញអស់ ពួក ឥស្សរៈ លេប ទៅ រើស រក សព យក ទៅ កប់
ធ្វើ បុណ្យ ។ ខេមរាត្រូវ គេ រើស យក ទៅ ប្រគល់ ឱ្យ ជីដូន ខាង
ឪពុក ឈ្មោះ យាយ ងង់ ចិញ្ចឹម បី បាច់ ថែរក្សា ។

<< កូន អើយ ឥត ម៉ែ ឥត មាន គេ ថែ ដូច ម៉ែ ផង ខ្លួន >>

ខេមរា ខ្លះ ខ្លួន ការ ថ្នាក់ ថ្នម ពី ឪពុក ម្តាយ ខ្លះ កូន ម្តាយ
ដែល ធ្វើ ឱ្យ គេ ដល់ ធំ ឡើង ជា បនុស្ស ស្ងាត់ ស្ងៀម រិះគិត
ច្រើន ពី រឿង ជីវិត ។

ទេវី ខាង សួរ បន្ត ទៀត ! ចុះ ឪពុក បង ខេមរា ទៅ ជា
យ៉ាងណា ទៅ?

ត្រង់សំរេ - ទេវី ស្គាល់ ពូ គង់ ទេ ពូ ម្នាក់ បាក់ ដៃ យាម សារ
មន្ទីរ និង យូរ ឆ្នាំ ផ្សេងៗ ពូ នេះ ហើយ ជា ឪពុក ខេមរា ។

ចារ៉ា! ខ្ញុំ ស្គាល់ គាត់ គួរ សមណាស់ ហើយ គួរ តែ ទៀត ។
ខ្ញុំ ស្តាយ ណាស់ ដោយ ពុំ ដឹង រឿង រ៉ាវ ទាំង នោះ សោះ ម៉្លោះ

ខ្ញុំ សាក សួរ ឱ្យ បាន ច្បាស់ ពី បំណង របស់ គាត់ និង ពី ជីវិត
តើ គាត់ យល់ យ៉ាងណា ដែរ បន្ទាប់ ពី រឿង បែក បាក់ គ្រួសារ
រឿង មិត្ត ក្បត់ មិត្ត ។ល។ រឿង ស្រុក ទេស ។ល។

ត្រង់សំរេ! ជា ធម្មតា បនុស្ស ក្បត់ គេ ឥត យក ជា គ្នា ទេ
ដូច ពូ គង់ ។

ឯ រឿង ពូ គង់ ឪពុក ខេមរា មាន លំនាំ ដូច តទៅ ។

ខ្ញុំ និង គ្រួសារ ខ្ញុំ (ត្រង់សំរេ និយាយ) បន្ទាប់ ពី បាន រស់ រាន
មាន ជីវិត ដោយ សារ ជូន ងង់ ជួយ លាក់ បំបាំង មក ក៏ កើត
មាន ចិត្ត ស្រឡាញ់ រាប់ អាន ជូន ងង់ និង ខេមរា ហើយ សន្យា
ថា នឹង ជួយ គ្រួសារ នេះ ឱ្យ ចាក ផុត ពី ភាព ក្រីក្រ លំបាក
តោក យ៉ាក ។ ពួក យើង ខ្ញុំ បាន សួរ ទៅ ជូន ងង់ ថា ជូន ចង់
បាន អ្វី ក្នុង ជាតិ នេះ តើ ជូន មាន បំណង ប្រាថ្នា យ៉ាងណា ប្រាប់
យើង ខ្ញុំ មក ខ្ញុំ និង លែល ក ធ្វើ យ៉ាងណា ជួយ ជូន ឱ្យ បាន
ដូច ប្រាថ្នា បើ យើង ខ្ញុំ អាច ជួយ បាន ។

ជូន ងង់ ពេល នោះ ចាប់ មាន ជម្ងឺ ផង បាន វាយ វ៉ាប់ រឿង
ពូ គង់ ឱ្យ យើង ខ្ញុំ ស្តាប់ ដោយ ក្រៀម ក្រំ ក្នុង ចិត្ត បំផុត ។

ពេលដែលយើងខ្ញុំ បានស្តាប់ ហើយ យើងខ្ញុំ ដឹងថា
បំណង ជូន ដល់ ទី១ គឺ ចង់រកអ្នកណា ជួយចិញ្ចឹម បីបាច់
ថែរក្សា ទេវតា ឲ្យបានរៀនសូត្រ ទៅជាអ្នកចេះដឹងនឹងគេ
ព្រោះ គាត់ចាស់ហើយ ហើយ មានជម្ងឺទៀត មិនអាច
បីបាច់ ថែរក្សាបាន ឲ្យបានយូរ អស់ឆ្នាំឡើយ។ ហើយ ចាប់
តាំងពី បារាំង ចាប់ ពូកែមក គ្មានអ្នកណា ហ៊ាន រាប់អាន
គ្រួសារ គាត់ឡើយ។ គាត់មើលទៅ ឃើញ ខ្មៅងងឹត ចំពោះ
វាសនា ទេវតា។

ទី២ គឺ ចង់ឲ្យគេជួយ កុំឲ្យ បារាំង សម្លាប់ពូកែ ឬ បញ្ជូន
ទៅ កោះត្រឡាច ។

បំណង ជូន ដល់ មិនចោទ ជា បញ្ហា ដល់ គ្រួសារ ខ្ញុំ ឡើយ។
គឺ ជា បំណង ធម្មតា នៃ ជន ជាតិ ខ្មែរ ដែល ចង់ រស់ នៅ ដូចគេ
ដូចគេ មិនលោភលុយ លោភអំណាច ។ល។ នៅ ប្រទេស
បារាំង បំណងទាំង នេះ ជា សិទ្ធិ នៃ ពលរដ្ឋ ដែល រដ្ឋ ត្រូវ
តែ ផ្តល់ ឲ្យ ចេះ មើល ចេះ អាន ចេះ សរសេរ អក្សរ ។

ជូន ដល់ នឹង ទេវតា ត្រូវ គ្រួសារ ខ្ញុំ យក មក ឲ្យ រស់ នៅ ឯ
ក្រុង ភ្នំពេញ ឲ្យ រៀន សូត្រ ដូច គេ ឯង ។ ឯ ជូន ដល់ មាន
ពេទ្យ មក ជួយ មើល ជម្ងឺ គាត់ បាន ចូរ ស្បើយ ។ គាត់ រមែង
ទៅ មើល កូន គាត់ ពូកែ នៅ ក្នុង ពន្ធនាគារ " គុកធំ " នា
ក្រុង ភ្នំពេញ ។

កុំ តែ បាន ជូន ដល់ ជួយ ខ្ញុំ ម៉្លោះ ស្លាប់ បាត់ ទៅ ហើយ ទាំង
មា មីន បង ប្អូន ផ្សេងៗ ទៀត ។

បារាំង ឯ ទៀត នៅ ជិត ទី នោះ ត្រូវ ជម្ងឺ ចាប់ យក ទៅ
ទាំង អស់ ។

យាយ ដល់ ពេល នោះ នៅ មាន អំណាច ព្រោះ ជា ម្តាយ
ពូកែ មេ ឥស្សរៈ ។ គេ ហៅ យាយ ដល់ ថា ជា " មាតា ស្នេហា ជាតិ " ។
គ្មាន អ្នក ណា ហ៊ាន មក បៀត បៀន គាត់ ឡើយ ។ មេ ឥស្សរៈ
ជំនាន់ នោះ មិន មែន មិន ដឹង ពី វត្តមាន នៃ យើង ខ្ញុំ នោះ
ឡើយ តែ គេ ទាំង នោះ ស្តាប់ បង្គាប់ យាយ ដល់ ព្រោះ គាត់
បាន ប្រាប់ ទៅ មេ ឥស្សរៈ ថា " កូន ប្រុស ខ្ញុំ តែ មួយ ត្រូវ បារាំង
ចាប់ យក ទៅ ចាប់ ដោយ សារ បារាំង ជា សត្រូវ នឹង យើង ។